

הניזקין פרק חמישי גיטין

1. ונפק סבבי העיר בפרק ו'הלבנון באדיר יפול: ישעיהו י' לד וְהָיָה אֲדִירוּ מַמְנוּ וּמִשְׁלָו מִקְרָבו יצא וְהִקְרַבְתִּי וְנָשָׂא אֵלַי כִּי מִי הוּא וְהָ עַרְב אֶת לְבוֹ לְנֶשֶׁת אֵלַי נָאִים יְיָ יִמְיֶיהָ לֹא כֹא 3. אַעֲבֹדָה נְאֻ וְאֶרְאֶה אֶת הָאֵרֶץ הַשְׁבוּהָ אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן הַיָּבֵשׁ הַזֶּה וְהַלְבְּנוּ דברים ג כה מפר אבות בדים וקטנים יחולל משב חכמים אחר ודעתם משלו: ישעיהו מו כה מאור ענינים שמשפח לב שמועה טובה תדשן עצמו: משלי טו ל לב שמח ייטב נהיה ורוח נבאה תביש גרם: משלי יו כב וְאָמַר אִי אֶלְהִימוּ עֹר הַקַּיִו בֹּו: דברים לב לו 8. שאנו צריך בקרב מועדך שמו אבותם אבות: הלים ער ד 9. יי אלה צבאות מי כבוד חסין זה ואמנתך סביבותיך: הלים פט ט 10. מי כמכה באלים יי מי כמכה נאדר בקדש נורא הלהת עשה פלא: שמות טו יא 11. ובכן ראיתי רשעים קברים וּבְאֵן וּמִמְקוֹם קְדוֹשׁ וְהִלְכוּ וַיִּשְׁתַּחֲבוּ כְעִיר אֲשֶׁר כֵּן עָשׂוּ גַם זֶה הַבַּל: קהלת ח י 12. הוּ וַיַּרְיָה לְרֹאשׁ אֵיבֵיהֶם שְׁלֹו כִּי יי הוֹנָה עַל רֵב פְּשַׁעֶיהָ עוֹלָתֶיהָ הִלְכוּ שָׁבִי לַפְּנֵי יְיָ: איכה א ה

7. ואמר אי אלהימו עור הקיובו: דברים לב לו 8. שאנו צריך בקרב מועדך שמו אבותם אבות: הלים ער ד 9. יי אלה צבאות מי כבוד חסין זה ואמנתך סביבותיך: הלים פט ט 10. מי כמכה באלים יי מי כמכה נאדר בקדש נורא הלהת עשה פלא: שמות טו יא 11. ובכן ראיתי רשעים קברים וּבְאֵן וּמִמְקוֹם קְדוֹשׁ וְהִלְכוּ וַיִּשְׁתַּחֲבוּ כְעִיר אֲשֶׁר כֵּן עָשׂוּ גַם זֶה הַבַּל: קהלת ח י 12. הוּ וַיַּרְיָה לְרֹאשׁ אֵיבֵיהֶם שְׁלֹו כִּי יי הוֹנָה עַל רֵב פְּשַׁעֶיהָ עוֹלָתֶיהָ הִלְכוּ שָׁבִי לַפְּנֵי יְיָ: איכה א ה

איברא מלכא אס. מלך אתה עמיד להיות: והיה אדירו ממנו ומושלנו מקרבו יא. אלמלא לדיר הוא מושל: לזנון זה ביום המקדש. שמלצין ענומיהן של ישראל: כרוד עליה. דבוק ולהוט אחריה: אין שורטין אס הצנים. כדי שלך לו הדרקון. כך היה לכם להשחית חומת העיר ולשורפה באש כדי להשליך אותן בריוני ממוכה: וזכרית שצקין לה. כך היינו מנפסים אולי נוכל להם ולהוליאם ממנה ומתיה העיר קיימת ונשלים עמך: פריסתקא. שלים: לא נפיק. שנתדשנו אצרו משמחת השמועה: ורוח נכאה סינש גרם. וכאשר תכאה רוחך מחמת השונא תיבש הענש שלך: סן לי יענה. של תמריצה ולא תהרוג חכמיה: ושושילסא דרבנ גמילאל. משפחת הנשיא של תהרגם של תכלה שולטנות בית דוד: ואסווסא. רופאים תן לי מאשקין שירפאו את רבי לדוק שלם היה יכול לבלוע אוכל לפי שמתקרו מעיו צמעיותיו: והוא סכר. רבן יוחנן סכר: פולי הלי. לישקק לירושלים לא עבד ליה ואשתתכח דאפי' הללה פורתא לא עבדי הלך צעינא מיניה הא דמיהו הללה פורתא: מיא דפאר. מיס שישורו צהס סוכין: מיא דסיפוקא. סוכין גסין וקמת מעורב צהן: שאנו לווריד בקרב מועדיך. צבית שאתה ממועד צו: שמו אוסוסא אוסוס. אמרו סמיניהון סימן. דס זה של מי הוא אס לא שרגנו את עצמו: עצמו. כינו כלפי מעלה: חסין. מתאפק: רמין גרגוסני. סל גדול שזופים צו יין מגת לצור וקורין קולרויי"ר: וישקכו צעיר אשר קן עשו. הגבורה הזאת שאתם רואין: מילי דמיעטרין. מטרון ממונס של ישראל: נחשו. רוח סערה: סיפרא. נחל קישון גרפס: מעננא. פה להכניס מאכל: מפקנא. מולא דרך בית הרעי: ארופסא. קורנס: אישסיק. אותו יתוש מלנקר מפני קול הקורנס: כיון דדש דה. משהרגיל היתוס ולמד בקול הקורנס הכיר צו ולא הניח ניקורו: לפור דכור. רונדיליא: נגדידא. אזב: צמאי

איברא מלכא אס. מלך אתה עמיד להיות: והיה אדירו ממנו ומושלנו מקרבו יא. אלמלא לדיר הוא מושל: לזנון זה ביום המקדש. שמלצין ענומיהן של ישראל: כרוד עליה. דבוק ולהוט אחריה: אין שורטין אס הצנים. כדי שלך לו הדרקון. כך היה לכם להשחית חומת העיר ולשורפה באש כדי להשליך אותן בריוני ממוכה: וזכרית שצקין לה. כך היינו מנפסים אולי נוכל להם ולהוליאם ממנה ומתיה העיר קיימת ונשלים עמך: פריסתקא. שלים: לא נפיק. שנתדשנו אצרו משמחת השמועה: ורוח נכאה סינש גרם. וכאשר תכאה רוחך מחמת השונא תיבש הענש שלך: סן לי יענה. של תמריצה ולא תהרוג חכמיה: ושושילסא דרבנ גמילאל. משפחת הנשיא של תהרגם של תכלה שולטנות בית דוד: ואסווסא. רופאים תן לי מאשקין שירפאו את רבי לדוק שלם היה יכול לבלוע אוכל לפי שמתקרו מעיו צמעיותיו: והוא סכר. רבן יוחנן סכר: פולי הלי. לישקק לירושלים לא עבד ליה ואשתתכח דאפי' הללה פורתא לא עבדי הלך צעינא מיניה הא דמיהו הללה פורתא: מיא דפאר. מיס שישורו צהס סוכין: מיא דסיפוקא. סוכין גסין וקמת מעורב צהן: שאנו לווריד בקרב מועדיך. צבית שאתה ממועד צו: שמו אוסוסא אוסוס. אמרו סמיניהון סימן. דס זה של מי הוא אס לא שרגנו את עצמו: עצמו. כינו כלפי מעלה: חסין. מתאפק: רמין גרגוסני. סל גדול שזופים צו יין מגת לצור וקורין קולרויי"ר: וישקכו צעיר אשר קן עשו. הגבורה הזאת שאתם רואין: מילי דמיעטרין. מטרון ממונס של ישראל: נחשו. רוח סערה: סיפרא. נחל קישון גרפס: מעננא. פה להכניס מאכל: מפקנא. מולא דרך בית הרעי: ארופסא. קורנס: אישסיק. אותו יתוש מלנקר מפני קול הקורנס: כיון דדש דה. משהרגיל היתוס ולמד בקול הקורנס הכיר צו ולא הניח ניקורו: לפור דכור. רונדיליא: נגדידא. אזב: צמאי

ונכנס לבית קדשי הקדשים והציע ספר תורה ועבר עליה עבירה ונמל סייף וגידר את הפרוכת ונעשה גם והיה דם מבצבץ ויוצא וכסבור הרג את עצמו שנאמר ושאנו צורריך בקרב מועדיך שמו אותותם אותות אבא הנן אומר מי כמוד חסין יה מי כמוד חסין וקשה שאתה שומע ניאוצו וגידופו של אותו רשע ושותק דבי רבי ישמעאל תנא מימי כמוכה באלים ה' מי כמוכה באלמים מה עשה נמל את הפרוכת ועשאו כמין גרנותני והביא כל כלים שבמקדש והניחן בהן והושיבן בספינה לילך להשתבח בעירו שנאמר ויבכנ ראיתי רשעים קבורים ובאו וממקום קדוש יהלכו וישתכחו בעיר אשר כן עשו אל תיקרי קבורים אלא קבוצים אל תיקרי וישתכחו אלא וישתכחו איכא דאמרי קבורים ממש דאפילו מילי דמטרון איגלייא להון עמד עליו נחשו שבים לטובעו אמר כמדומה אני שאלהיהם של אלו אין גבורתו אלא במים בא פרעה טבעו במים בא סיסרא טבעו במים אף הוא עומד עלי לטובעני במים אם גבור הוא יעלה ליבשה ויעשה עמו מלחמה יצתה בת קול ואמרה לו רשע בן רשע בן בנו של עשו הרשע בריה קלה יש לי בעולמי ויתוש שמה אמאי קרי לה בריה קלה דמענא אית לה ומפקנא לית לה עלה ליבשה ותעשה עמה מלחמה עלה ליבשה בא יתוש ונכנס בחוטמו ונקר במוחו שבע שנים יומא חד הוא קא חליף אבכא דבי נפחא שמע קל ארופתא אישתיק אמר איכא תקנתא כל יומא מייתו נפחא ומחו קמיה לנכרי יהיב ליה ארבע זוזי לישראל אמר ליה מיסתיך דקא חזית בסנאך עד תלתין יומין עבד הכי מכאן ואילך כיון דדש דש תניא אמר רבי פנחס בן ערובא אני הייתי בין גדולי רומי וכשמת פצעו את מוחו ומצאו בו כצפור דרור משקל שני סלעים במתניתא תנא כנוול בן שנה משקל שני ליטרינ אמר אביי נקמינן פיו של נחושת וצפורניו של ברזל כי הוה קא מיית אמר להו ליקלויה לההוא גברא ולברדי לקיטמיה אשב ימי דלא לשכחיה אלהא דיהודאי ולוקמיה בדינא ו או אונקלוס בר קלוניקוס בר אחתיה דמיטוס הוה בעי לאיגיורי אול אסקיה למיטוס בנגדיא אמר ליה מאן חשיב בההוא עלמא אמר ליה ישראל מהו לאידבוקי בהו אמר ליה מיליהו נפישין ולא מצית לקיומניהו זיל איגרי בהו בההוא עלמא והוית רישא דכתיב הו צריה לראש וגו' כל המוצר לישראל נעשה ראש אמר ליה דיניה דההוא גברא במאי א'ל במאי

6. זיקרא רבה פכ"ב איתא: ל"ד אלעזר בר' יוסי. מהר"ח, ג נ'פ שהגלה את ישראל שמשלו לוינה טעם זה כתב בספר חסידים סי' תשנ"א, א ונערוך ערך נגר ד' איתא בגיגריא פי' בסיפוק, ד ז צעיר: צהאי עלמא, ט סנהדרין קד: ע"ש, וי וכלומר קודם שמזכיר להם נעשה ראש שלם יאמרו בל אומה שפילה מפר את ציו. כ"כ מוספות חגיגה יג: ד"ה שלם, וי צפ"א: צחמת מלך, וי ומלח לטו: ועי' מהרש"א צגמ"א, טו ופתי"ו מ"ד צבמות כמד המו"ט על מ"ש מוס' שהכל דפרסיית צפ"ק דעיוצין אלל לא מלממי שס כלום עכ"ל נראה שלם היה לפיו מה מדפס שס מוספות דעיוצין ו. ד"ה כגון שציה וכו' בשם מוס' כ"י ומיהו כמה בני אלס וכו' ע"ש ועי' מוס' צ"ק נל. ד"ה ועבד ומוס' וזחיס קמו. ד"ה דלמא ומוס' חולין מנ: ד"ה וא"ר יהודה ומוספות בצורות ל: ד"ה גדל

הגהות הגר"א

[א] נבי' אונקלוס בר אונקלוס בר אמתיה דלגדריטוס הוה כ"י פכ"ג, ועי' מהר"ח י"ט:

לעוי רש"י

קולרווי"ר [קולרווי"ר]. מסנת. רונדיליא [אונדיליא]. מוניח.

מוסף רש"י

כיון דדש דש. לשון מנגיל [מנגילה כד]. דרקון. דומה ממש. ע"ז [כז].

מוסף תוספות

א. משום דאדם אית ליה מולא. מוס' זכחיס קטו. ד"ה דלמא נח (בשם ר"ם). ואית ליה טפי חיות, ולא מיטרף בנקיבת קורס. מוס' בצורות ל: ד"ה מי (בשם ר"ם).